

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2019/2020 навчальному році
(заочний тур)

2020 р.

Секція: Фольклористика

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Балабан Аріна Олександрівна	Великоновосілівська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Великоновосілівського району Донецької області	9	2,5	4	6	4,5	2	2	21
2	Гордієнко Аліна Олександрівна	Обласна очно-заочна школа «Юний дослідник», Великоновосілівський ЦДЮТ Великоновосілівського району Донецької області	11	2,5	4,5	6,75	6	2,25	2,25	24,25
3	Тараненко Діана Олександрівна	Соледарська загальноосвітня школа I-III ступенів №13 з поглибленим вивченням англійської мови Соледарської міської ради Донецької області	10	2,5	4	6	4,5	2	2,25	21,25
4	Циганок Діана Віталіївна	Обласна очно-заочна школа «Юний дослідник», Великоновосілівська загальноосвітня школа I-III ступенів №2	10	2,5	4,5	6	6	2,25	2,25	23,5

		Великоновосілівського району Донецької області									
5	Щавинська Софія Олексіївна	Обласна очно-заочна школа «Юний дослідник», КЗ «Маріупольська спеціалізована школа з поглибленим вивченням новогрецької мови І-ІІІ ступенів №46 Маріупольської міської ради Донецької області»	9	2	4,5	6,75	4	2,25	2	21,5	

Голова журі:

Жижченко Л.Б. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Члени журі:

Тендітна Н.М. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Ледняк Ю.В. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Секретар:

Коваленко Т.О. – заступник директора КПНЗ «ДОМАНУМ» _____

Рецензія

на науково-дослідну роботу

учениці 9 класу Великоновосілківської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 2

Великоновосілківського району Донецької області

Робота Балабан Аріни «Народні топонімічні легенди та перекази смт Велика Новосілка Великоновосілківського району Донецької області» є надзвичайно актуальною та необхідною для поширення уявлень про рідну місцевість.

У першому розділі дослідниця опрацювала достатній корпус теоретичної літератури щодо класифікації жанрових особливостей легенд, переказів та топонімічної прози. Учениця прагне розібратися в жанрових розмежуваннях фольклорної прози відповідно до означених жанрових параметрів. Специфіка роботи полягає в тому, що до аналізу залучено польові матеріали топонімічних легенд та переказів селища Велика Новосілка.

У другому розділі на підставі значних узагальнень зроблено спробу проаналізувати сюжетно-тематичні особливості топонімічних легенд і переказів рідного краю. Проте здійснюваний жанрово-тематичний аналіз досліджуваних фольклорних пісень не завжди витримується. Частіше учениця переказує зміст означених польових матеріалів, поетизує їх значення.

Проаналізовані матеріали дали можливість увиразнити характерні особливості різноманітних топонімічних одиниць, які побутують на території Великоновосілківського району Донецької області.

Усе вищезазначене свідчить про відповідність дослідження і дозволяє рекомендувати його до публічного захисту.

Члени журі:

канд. філол. наук, доц.

Л.Б.Жижченко

канд. філол. наук, доц.

Н.М.Тендітна

канд. пед. наук, доц.

Ю.В.Ледняк

Рецензія

на науково-дослідну роботу

«Побутування пісень зимового циклу у селі Старомлинівка Великоновосілківського району Донецької області»

виконану Гордієнко Аліною Олександрівною,

ученицею 11 класу Великоновосілківської загальноосвітньої школи № 2

Робота Гордієнко Аліни «Побутування пісень зимового циклу у селі Старомлинівка Великоновосілківського району Донецької області» відзначається аргументованістю вибору теми, чіткістю постановки проблеми, мети й завдань дослідження. Учениця чітко та зрозуміло викладає свої думки, критично осмислює використані джерела.

У першому розділі подано значний матеріал з проблеми дослідження календарно-обрядового фольклору різдвяно-новорічного циклу. Осмислено й узагальнено жанрову специфіку колядок та щедрівок. Дослідниця звертається до праць відомих українських фольклористів та творчо їх осмислює. Вона характеризує композиційну побудову, образи, художні засоби та символіку обрядових пісень.

У третьому розділі на основі теоретичних засад самостійно узагальнено й проаналізовано польові матеріали народнопісенного зимового циклу Старомлинівки в контексті досліджуваної проблеми. Завдяки вдало підібрано методам дослідження авторка має можливість комплексно проаналізувати поетику колядок та щедрівок.

На підставі аналізу теоретичної літератури і фольклорних текстів авторка подає цілком аргументовані висновки щодо жанру календарно-обрядових пісень, як частини фольклорної лірики. Усе вищезазначене свідчить про відповідність дослідження і дозволяє рекомендувати його до публічного захисту.

Члени журі:

канд. філол. наук, доц.

Л.Б.Жижченко

канд. філол. наук, доц.

Н.М.Тендітна

канд. пед. наук, доц.

Ю.В.Ледняк

Рецензія
на роботу «Рослинна символіка у творчості Тараса Шевченка»
учениці 10-В класу Соледарської школи I – III ступенів № 13
з поглибленим вивченням англійської мови
Соледарської міської ради Донецької області
Тараненко Діани

Заявлена робота має, безсумнівно, актуальне значення. Адже творчість Т. Шевченка нерозривно пов'язана з українською культурою та фольклором.

Та, на жаль, робота має більше літературознавче спрямування, ніж фольклорне.

Наведені приклади легенд, пов'язаних із рослинами, а також їхнє тлумачення посідають значне місце у дослідженні. Тоді як на пояснення рослинної символіки саме у творчості Тараса Шевченка відведено не достатньо місця.

Метою роботи заявлено визначення найпоширеніших народних рослинних символів, які використано у поезіях «Малого Кобзаря», мети їх застосування. Але почасти різні рослини зводяться до однакового символічного звучання. Як тополя, так і калина, наприклад, заявлені з трагічною долею жінки, тоді б як варто було наголосити на індивідуальних особливостях цих символів саме у поезіях Кобзаря. Тому й одне з поставлених Д. Тараненко завдань так і залишилося ґрунтовно не розкритим. А саме: «порівняти символічне значення народних рослин у творі з народними уявленнями».

Окремі зауваження стосуються і оформлення (зокрема списку використаної літератури). Спостерігаються і технічні огріхи.

Загалом робота Д. Тараненко в цілому відповідає вимогам, що висуваються до такого типу робіт, але з деякими зауваженнями.

Рецензент: канд. філ. наук, доцент Тендітна Н. М.

Рецензія

на роботу «Жанрово-тематичне розмаїття української народної пісні села Красна Поляна Великоновосілківського району Донецької області» учениці 10 класу Великоновосілківської загальноосвітньої школи І – ІІІ ступенів № 2 Великоновосілківського району Донецької області

Циганок Діани Віталіївни

Актуальність обраного дослідження не викликає сумнівів. Значної ваги роботі додає і зібраний місцевий матеріал. Д. В. Циганок досліджує також і жартівливі пісні сучасного походження. Аналізує пісні щодо активності та пасивності вживання.

Але поряд із цим, варто скоротити обсяги наукового дослідження (39 сторінок) за рахунок огляду теоретичних матеріалів про жанрово-тематичне багатство української народної пісні та загальної характеристики села Красна Поляна (розташування, чисельність, національний склад). Крім того, поданий у додатках матеріал, варто було б згрупувати за вказаними та виокремленими у висновках жанрами.

Дослідниця зауважує, що аналіз пісенного матеріалу здійснювався на композиційному та виконавському рівнях. Проте вказана тематика роботи спрямовує на поглиблене дослідження жанрово-тематичного розмаїття української народної пісні. Ці зауваження стосуються також новизни дослідження щодо комплексного аналізу українських народних пісень сучасного репертуару села, де проживають греки-переселенці.

Окремі зауваження стосуються і оформлення (зокрема списку використаної літератури). Спостерігаються і технічні огріхи.

Загалом робота Д. В. Циганок в цілому відповідає вимогам, що висуваються до такого типу робіт, але з деякими зауваженнями.

Рецензент: канд. філ. наук, доцент Тендітна Н. М.

РЕЦЕНЗІЯ

**на науково-дослідницьку роботу Щавинської Софії Олексіївни
«ПОБУТУВАННЯ НАРОДНИХ ПРИКАЗОК ТА ПРИСЛІВ'ІВ
У СЕРЕДОВИЩІ ГРЕЦЬКОГО Й УКРАЇНСЬКОГО ЕТНОСІВ,
ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ У СЕЛ. СТАРИЙ КРИМ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛ.
(ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ)», подану на участь у Всеукраїнському
конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої
академії наук України у 2019/2020 навч. році**

Тема, до якої звертається у своєму дослідженні С. Щавинська, є цікавою та актуальною, оскільки важливим є як дослідження сучасного побутування фольклору в різних населених пунктах, так і аналіз специфіки та взаємодії різнонаціональних культур на території України.

Проте тему роботи - «Побутування народних приказок та прислів'їв у середовищі грецького й українського етносів, які проживають у сел. Старий Крим Донецької обл. (порівняльний аналіз)» - сформульовано невдало (по-перше, зайвим є слово «народних», по-друге, слід було написати не «грецького й українського етносів», а «греків та українців»). Актуальність теми дослідження обґрунтовано недостатньо: не вказано, хто з дослідників звертався до вивчення старокримських паремій, що саме було зроблено.

Правильно визначено об'єкт і предмет дослідження, проте використані методи взагалі не вказані.

Завдання роботи визначено правильно, мету – ні (завдання фактично співпали з метою).

Структура роботи є досить чіткою: вступ, два розділи, висновки, список використаної літератури та додатки. У першому розділі – «Паремії як вид усної народної творчості. Їх різноманітність за формою і змістом, походженням і художньо-образною структурою» – автор дає уявлення про прислів'я та приказки як жанри фольклору й розглядає різні підходи до класифікації творів цих жанрів.

Другий розділ – «Порівняльний аналіз народних паремій у середовищі грецького й українського етносів, які проживають у сел. Старий Крим Донецької області» - присвячено зіставному розгляду грецьких прислів'їв та приказок, записаних у сел. Старий Крим, з українськими. Автор роботи добирає до грецьких висловів українські еквіваленти, за відсутності останніх намагається визначити причини цього. При цьому українським джерелом

паремій, до якого звертається автор дослідження, є прислів'я та приказки, зібрані в різних регіонах України, упорядковані й видані дослідниками, а не записані в сел. Старий Крим (див. назву розділу).

Висновки в цілому відповідають завданням дослідження.

Список використаної літератури оформлено з незначними недоліками (наприклад, 18. Словник української мови в 11 тт. - К.: Наукова думка. 1970-1980 / автор роботи посилається на окремі сторінки цього видання, проте без указівки на том; 11. Пазяк М.М. Прислів'я та приказки. – К.: Наукова думка, 1989-1991 / слід було вказати випуск, рік видання та кількість сторінок для кожного з цих випусків із серії «Українська народна творчість»; у посиланні на с. 27 неправильно вказано номер джерела).

У роботі допущено окремі помилки різного характеру (так, вислів **«народні прислів'я та приказки»** містить помилку, адже це жанри фольклору, тобто народної творчості; паремії в одному місці названо видом фольклору, в іншому – жанром (с. 8); «Паремії в рукописному вигляді подані **кирилицею з урумським звучанням**», «прислів'я та приказки грецького та українського народів у більшості випадків не є еквівалентними через велику різницю в лексичному складі обох **мов, які належать до різних етнічних груп**» та ін.).

Незважаючи на окремі недоліки, рецензоване дослідження відповідає вимогам, що висуваються до робіт даного типу, й заслуговує на позитивну оцінку.

Кандидат педагогічних
наук, доцент

Ледняк Ю. В.